

CRÍTICA D'ARQUITECTURA

Davant de la Fabra i Coats

LLÀTZER MOIX
Barcelona

El recinte industrial de Fabra i Coats es caracteritza pels seus volums de maó vermell portant. Quan van rebre l'encàrrec d'aixecar un centre escolar dins del seu perímetre, Brullet i De Luna van optar per aquest material. La normativa, però, que ara impedeix construir edificis de més de dos nivells amb maó, els va obligar a combinar-lo amb una estructura de formigó. No ho van amagar: aquesta combinació propicia a la façana del carrer Segre una afortunada composició en què són visibles els dos materials, sense pretensions i amb un bon ritme de finestres. La façana oposada, orientada a l'oest i enfrontada a la de Fabra i Coats, és diferent: protegeix les classes amb un *brise-soleil* d'una peça, fet amb *deployé* d'acer galvanitzat, que li dona escala i atenua la insolació, i que de passada li permet acollir una espaiosa balconada correguda de més de quatre metres de profunditat. L'edifici s'aixeca sobre pòrtics de formigó, que alliberen superfície per a espais adaptables, interiors o exteriors, i converteix l'escala d'emergència, situada en un dels extrems del bloc, en un espai de transició agradable i folgat, adequat també per a la trobada.

El projecte d'aquesta obra, pressupostada en menys de 4,5 milions d'euros, data del 2010. Aleshores la crisi econòmica era tan i tan intensa que fins a vuitanta equips es van presentar al concurs. El projecte de Brullet i De Luna va ser un digne vencedor per diferents motius.

El primer, la manera com reconeix la presència de la Fabra i Coats, hominificant-la sense mimetismes, establint un diàleg que es basa tant en el respecte com en l'autonomia. El segon, la manera desinhibida com colonitza la seva parcel·la, en una cantonada del recinte, aprofitant un tros exterior del seu mur, però alhora marcant territori amb el reixat que defineix el seu pati. El tercer motiu és la racionalitat de les plantes, tant a la baixa com a les tres superiors, ordenades en dues franges, una per a passadís i una altra per a aules.

Operativa des del curs 2016-2017, aquesta escola aporta saba arquitectò-

nica contemporània a un recinte d'aire vuitcentista. Complementa, amb l'enguatge actual, la política de recuperació per a nous usos de venerables complexos industrials que impulsa l'Ajuntament de Barcelona. I ho fa exhibint una experiència i un ofici que no estan pas renyits amb la frescor.●

CEIP Can Fabra

Arquitectes: Manel Brullet i Alfonso de Luna

Ubicació: C. Segre, 56, Sant Andreu. Barcelona

El CEIP Can Fabra, dissenyat pels arquitectes Manel Brullet i Alfonso de Luna

CRÍTICA DE TEATRE

Brecht sense Brecht

La bona persona de Sezuan

Autor: Bertolt Brecht

Direcció: Oriol Broggi

Intèrprets: Míriam Alamany, Joan Carreras, Màrcia Cisteró, Jordi Figueras, Toni Gomila, Mercè Pons, Albert Prat, Clara de Ramon, Marc Rius, Xavier Ruano, Clara Segura i Ramon Vila

Lloc i data: TNC (31/I/2019)

JUAN CARLOS OLIVARES

La bona persona de Sezuan de Bertolt Brecht. Nit en un parc públic. Primera trobada entre Sun, l'aviador sense avió, i Xen-Te, la prostituta transformada en àngel dels suburbis per obra i gràcia de tres déus a la recerca d'una mica de bondat. Ella (Clara Segura) ha aconseguit que ell (Joan Carreras) s'oblidi del seu propòsit de suïcidar-se. El principi d'una història d'amor. A la sala principal del TNC desapareix la inhòspita distància quan Segura i Car-

reras creen un miracle d'intimitat amb la poètica brechtiana, la delicadesa pel detall de la direcció d'Oriol Broggi i la suma dels seus propis grans talents interpretatius. Instant memorable.

Fugaç miratge d'una possible comunió entre el director i l'autor. El que per Brecht és un recés per Broggi és el tot per a una dramaturgia que sembla una preciosa desconstrucció del teatre brechtian i els seus manaments. Una proposta que busca i persegueix la identificació amb el patiment de les criatures d'aquesta falla irònica entorn del triomf d'un sistema depredador sobre l'ètica individual. Tot és vincle, i quan s'introdueixen efectes de ruptura es fan de la manera més suau i distorsionada. Exemple: l'ús de la música. Brecht introdueix cançons per expulsar els intèrprets dels seus personatges i subratllar el missatge pamfletari. Com ara *La cançó del vuitè elefant*. Un tema de l'escena vuitena sobre la traïció de classe i l'explotació dels treballadors de la fàbrica de tabac que Broggi recicla en una altra escena

com a entreteniment cabareter per a un casament. A més, inunda el muntatge de la música agradable de Joan Garriga i la seva cadència de cúmbia. Un musical inesperat sense les arestes socials de *Street Scene*, de Weill, o el paroxisme melodramàtic –amb bata fabril– de *Dancer in the Dark* de Lars von Trier.

Broggi s'ha abraçat a la seda de la falla per explotar el seu propi univers de delicats somiejos mil·lenaris. No està escrit que sigui obligat combregar amb el teatre de Brecht al segle XXI, i molt menys sense una perspectiva crítica. Però si es ressuscita la mòmia –esdeveniment extremament rar als nostres escenaris– hi ha d'haver una motivació poderosa per treure'l de la tomba. Potser donar-li nou alè al vell cos? Els seus dogmes pot ser que siguin obsolets, però no la seva capacitat crítica, la seva ràbia, el seu insolent fracàs com a oracle, la seva ironia expressionista alimentada per la part més fosca de la humanitat. Un bagatge perfectament defensable amb recursos i lectures contemporànies. O no ens queda ràbia i neguits per cridar? En qualsevol cas, desnaturalitzar-lo –encara que hagi quedat bonic i els intèrprets llueixin– no és l'opció.●

Josep Maria
Ruiz Simon

Torna
Elliott Abrams

L'any 1513 Maquiavel va escriure la seva obra més famosa: *El príncep*, que va acabar dedicant a Lorenzo di Piero de Medici. El 2013, mentre es commemorava el mig mil·lenni de l'emèride, la revista *Foreign Policy* va publicar un article que, a la manera del pensador florentí, fingia aconsellar un polític poderós sobre com havia de governar. L'article es titulava "The prince of the White House", i ofería onze regles per mitjà de les quals Barack Obama, o qualsevol altre president dels EUA, podia imposar la seva pròpia voluntat en política exterior. Com resulta fàcil d'endevinar, l'autor partia de la consideració que aquest objectiu no era fàcil d'assolir. I, per il·lustrar tant la dificultat com la viabilitat de la qüestió, posava l'exemple del segon mandat de George W. Bush, en què el president, inicialment atrapat per una burocràcia adversa, havia acabat imposant l'audaç pla de contrainsurgència que li havien proposat alguns dels seus consellers per donar un gir a la guerra d'Iraq. La idea segons la qual el principal obstacle a què s'enfrontaven els presidents era el perjudici no desmentit de l'establishment que no calia fer gaire cas a les idees ocasionals i forassenyades de polítics dilettants a qui els electors havien posat en situació de decidir planava sobre tot l'escrit.

Spinoza va suggerir que *El príncep* de Maquiavel es podia llegir com un llibre que, tot i que aparentava fer una altra cosa, ofería les claus per resistir i contrarestar

Spinoza va suggerir que
'El príncep' ofería claus per
contrarestar les tendències
tiràniques dels prínceps

les tendències tiràniques dels prínceps. Les onze regles amb què l'article de *Foreign Policy* obsequiava els presidents perquè actuessin segons la seva pròpia voluntat, també explicaven, llegides en filigrana, com aquells que no compartien l'agenda exterior del president però que ocupaven llocs clau a l'equip de govern o a l'Administració podien frustrar o capgirar les seves polítiques i escriure-li una nova agenda. Els antics deien que els coneixements relatius a les coses contràries (com ara la salut i la malaltia) depenen d'una mateixa ciència. I Elliott Abrams, que era l'autor de "The prince of the White House", és un veterani i destacat representant d'una família política, la dels neoconservadors, que des de la dècada dels setanta s'ha especialitzat en les dues branques d'aquell art que permet tant domar el príncep com driblar els sectors rivals de l'establishment contraris a les noves polítiques d'un príncep que ja ha estat domat.

Fa encara no dues setmanes, el secretari d'Estat Mike Pompeo el va nomenar enviat especial dels EUA a Veneçuela amb l'encàrrec de portar-hi la democràcia. Abrams d'enviat especial per a Veneçuela amb John Bolton com a Conseller de Seguretat Nacional! Els que no els recordin poden buscar els seus perfils biogràfics i viatjar pel túnel del temps pels escenaris més foscos de la política exterior estatunidenca. Els neoconservadors tornen a tornar. Al nou Príncep de la Casa Blanca ja li han rehabilitat l'edifici de la seva política exterior. Amb una doctrina Monroe redecorada que ha de servir de vestíbul per tornar, des de l'"America first", fins a la vella agenda *neoon*.